

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2012-2-108 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 13-10/137-72
Karar Tarihi : 14.02.2013

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : İsmail Hakkı KARAKELLE, Dr. Murat ÇETİNKAYA,
Reşit GÜRPINAR, Kenan TÜRK

B. RAPORTÖRLER : Dr. Aydın ÇELEN, Burak SAĞLAM

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : - Gizlilik talebi bulunmaktadır.

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILANLAR : - İsmail Hami Danişmend Eğitim Turizm Gıda Tarım ve Nakliye San. Tic. Ltd. Şti. (Bizim Anadolu Bil İlköğretim Dershanesi)
Mahzen Mah. Dalgıççı Sok. No: 27 Merzifon/Amasya
- Aydınca Eğitim Öğretim Turizm Gıda İnşaat Hayvancılık San. ve Tic. Ltd. Şti. (Sistem Dershanesi)
Cumhuriyet Cad. Bilgin İşhanı No:1 Merzifon/Amasya
- Uğurlu Özel Eğitim Gıda Turizm Ticaret Sanayi Ltd. Şti. (Uğur Dershanesi)
Cumhuriyet Cad. Kaymakamlık Konutu Karşısı Merzifon/Amasya
- Özel Özbilge Eğitim Öğretim ve Tic. Ltd. Şti. (Merzifon Dershanesi)
Camicedit Mah. Cumhuriyet Cad. Ortaklar İşh. No: 4 Merzifon/Amasya
- Özel Ahi Eğitim Öğretim Basın Yayın Pazarlama Danışmanlık Gıda İnşaat Turizm Tic. ve San. A.Ş. (Ahi Fen Dershanesi)
Harmanlar Mah. Muammer Aksoy Sok. No:10 Merzifon/Amasya
- Çorum Final Eğitim Hizmetleri ve Tic. A.Ş. (Can Final Dergisi Dershanesi)
Harmanlar Mah. Acıbadem Sok. No:2 Merzifon/Amasya
- Özel Bilgi Eğt. Öğrt. İnş. Oto-Kırt. Tic. San. A.Ş. (Merzifon İlköğretim Dershanesi)
H. Hasan Mah. Menzil Sok. No: 7/2 Merzifon/Amasya

(1) **E. DOSYA KONUSU:** Amasya ili Merzifon ilçesinde faaliyet gösteren dershanelerin aralarında kurdukları birlik aracılığıyla tek fiyat uyguladıkları iddiası.

(2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Başvuruda özetle; Merzifon Dershanesi'nden bir yetkilinin Merzifon'da Özel Dershaneler Birliği'nin kurulduğunu ve tüm dershanelerin tek fiyat uygulaması yaptığını söylediği, Uğur Dershanesi hariç tüm dershanelerin ortak bir sınav yapıp, alınan puana göre belirlenen indirim neticesinde dershanelerin tümünde geçerli olan tek bir fiyat üzerinden kayıt yaptığı, Final Dershanesi'nin indirimsiz üniversite hazırlık kursuna 2600 TL'den kayıt yaptığı, dolayısıyla bu fiyatın uygulanan ortak fiyat olduğu iddia edilmektedir. Önaraştırma safhasında yapılan görüşmede, başvuru sahibi tarafından, tek fiyat uygulamasının 2012 yılının Ekim-Kasım aylarında

gerçekleştiği, halihazırda devam edip etmediği konusunda bilgisinin bulunmadığı, söz konusu uygulamanın özellikle üniversite sınavına hazırlık kurslarının son sınıfında olduğu, fakat ilköğretim son sınıflarına yönelik kurslar bakımından da benzer bir durumdan söz edilebileceği ifade edilmiştir.

- (3) **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 13.08.2012 tarih ve 6377 sayı ile intikal eden başvuru üzerine hazırlanan 27.08.2012 tarih ve 2012-2-108/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu 20.09.2012 tarihli Kurul toplantısında görüşülerek, 12-44/1368-M sayı ile önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. İlgili karar uyarınca yapılan inceleme üzerine hazırlanan 05.02.2013 tarih ve 2012-2-108/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (4) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda; Amasya ilinin Merzifon ilçesinde faaliyet göstermekte olan dershanelerin aralarında anlaşarak tek fiyat üzerinden kayıt yaptığına ilişkin iddiaların geçersiz olduğu; ancak anılan teşebbüslerin ortak sınav uygulaması sonucu ortaklaşa belirlenen indirimlerin her dershanede geçerli olacak şekilde uygulanmasına yönelik karar aldığı, söz konusu eylemin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun (4054 sayılı Kanun)'un 4. maddesini ihlal edebilecek nitelikte olduğu; ayrıca "*Merzifon Dershaneler Birliği Ana Sözleşmesidir*" başlıklı belgede yer alan 7. ve 11. maddeler dışında kalan maddelerin de rekabeti ve tüketici faydasını dolaylı olarak azaltabileceği ve bu bağlamda 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında değerlendirilebileceği; ancak, söz konusu belgede yer alan kararların dershanelerce fiiliyatta uygulanmaması nedeniyle, anılan teşebbüsler hakkında 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığı; bununla birlikte, söz konusu karar ve eylemlerin 4054 sayılı Kanun'u ihlal edebilecek nitelikte olduğunun ve benzer eylem ve işlemlerden kaçınılması, söz konusu işlem ve eylemlerin tekrarının soruşturma sebebi sayılacağı ve ilgili pazarda rekabetin kalıcı bir şekilde tesisi ve rekabet kurallarına uygun davranılması konusunda gerekli tedbirlerin alınmasının, 4054 sayılı Kanun'un 9. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, ilgili teşebbüslere bildirilmesinin uygun olacağı ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. İlgili Mevzuat

- (5) 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu'nun 2. maddesinde "*öğrencileri, bir üst okulun veya yüksek öğretime giriş sınavlarına hazırlamak, istedikleri derslerde yetiştirmek ve bilgi düzeylerini yükseltmek amacıyla faaliyet gösteren özel öğretim kurumları*" olarak tanımlanan özel dershaneler, Milli Eğitim Bakanlığı'nın denetimi altında faaliyet göstermektedir.
- (6) Özel öğretim kurumlarının tahsil edecekleri ücretlere ilişkin hususlar 5580 sayılı Kanun'a dayanılarak çıkarılan "Milli Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliği" ile düzenlenmiştir. Anılan Yönetmelik uyarınca, özel öğretim kurumları bir sonraki eğitim-öğretim yılında uygulayacağı ücretleri her yıl Ocak ayından Mayıs ayının sonuna kadar ilan etmekle yükümlüdür. Bu tarihe kadar ücretlerini ilan etmeyen kurumlar bir önceki yıl uyguladıkları ücretleri tahsil etmek durumunda kalmaktadır. Öte yandan aynı Yönetmelik'te özel öğretim kurumlarının ilan ettikleri ücretin altında bir ücretle kayıt yapabileceği, ancak ilan edilen ücretin üzerinde ücret talep edemeyecekleri belirtilmiştir. Bu bakımdan ilan edilen ücretlerin maksimum fiyat niteliğinde olduğu anlaşılmaktadır.

I.2. İlgili Pazar

I.2.1. İlgili Ürün/Hizmet Pazarı

- (7) Ülkemizde dershaneler, özellikle öğrencileri bir üst okulun giriş sınavlarına hazırlamak amaçlı faaliyet göstermektedir. Bu amaca yönelik kurulan dershaneler Rekabet Kurulunun 20.05.2009 tarih ve 09-23/494-120 sayı ile 17.05.2011 tarih ve 11-31/616-190 sayılı kararlarında da belirtildiği gibi;
- Üniversite Hazırlık Kursları (Lise son sınıf ve lise mezunu öğrenciler için)
 - Anadolu, Fen Liseleri ve Anadolu Meslek Liseleri ile Özel Liselere Giriş Kursları (sekizinci sınıf öğrencileri için)
 - Yetiştirme (takviye) kursları (ortaöğretim ve ilköğretim ara sınıfları için)

hizmetlerini sunabilmektedir. Genel itibariyle dershanelerin her üç hizmet türünde de faaliyet göstermesi mümkündür.

- (8) Dosya bakımından ise, başvuruda başlangıçta, üniversite ve ortaöğretim sınavlarına hazırlık kurslarından bahsedilmekle birlikte, ek bilgi talebine ilişkin cevabi e-postada sadece üniversite hazırlık kursunun ifade edildiği görülmektedir. Bunun üzerine Raportörlerce başvuru sahibi ile görüşülerek, başvurusunun esasen üniversiteye hazırlık son sınıflara ilişkin olduğu öğrenilmiş ve yine bu görüşmede, tek fiyat uygulamasının ortaöğretim sınavlarına hazırlık son sınıflarında da uygulandığı ifade edilmiştir. Bu bakımdan dosya kapsamında, hazırlık kurslarına talebin en yoğun olduğu sınıflar olan ilköğretim son sınıflar (8. sınıf) ve ortaöğretim son sınıflar (12. sınıf) incelemeye konu edilmiş ve ilgili ürün pazarı ilköğretim ve ortaöğretim arasında bir ayırım yapılmadan “*dershanecilik hizmetleri pazarı*” olarak ele alınmıştır.

I.2.2. İlgili Coğrafi Pazar

- (9) Başvuru konusu eylemlerin Amasya ili Merzifon ilçesinde bulunan dershaneler tarafından gerçekleştirildiği, ilçede bulunan öğrencilerin başka il ve ilçelerde bulunan özel dershanelerden eğitim almalarının ulaşım ve zaman bakımından zor olduğu ve ek maliyetler getirdiği gibi nedenler dikkate alınarak, ilgili coğrafi pazarın Amasya ili Merzifon ilçesi olarak tespiti mümkündür. Bununla birlikte, Merzifon’da bulunan öğrencilerin söz konusu kısıtları göze alarak yakın coğrafyada bulunan Gümüşhacıköy, Amasya, Havza gibi yerleşim yerlerindeki dershanelerden de eğitim almaları olanak dahilindedir. Ancak, pazarın kesin sınırlarının belirlenmesinin, yapılan değerlendirmeler açısından belirleyici bir öneminin bulunmaması nedeniyle dosya bakımından ilgili coğrafi pazarın tespit edilmesine gerek duyulmamıştır.

I.3. Yapılan Görüşmeler

- (10) Yapılan inceleme sonucunda, Merzifon’da sekiz dershanenin faaliyet gösterdiği, bunlardan Özel Bil Dershaneleri Merzifon Şubesi’nin kapanmak üzere olduğu öğrenilmiştir. Bu çerçevede, önaraştırma kapsamında geri kalan yedi dershane, sırasıyla; Can Final Dergisi Dershanesi, Ahi Fen Dershanesi, Merzifon Dershanesi, Sistem Dershanesi, Uğur Dershanesi, Merzifon İlköğretim Dershanesi ve Bizim Anadolu Bil İlköğretim Dershanesi incelemeye konu edilmiştir.
- (11) Can Final Dergisi Dershanesi Merzifon Şubesi Müdürü ile yapılan görüşmede aşağıdaki hususlar ifade edilmiştir:

“Merzifon ilçesinde sekiz dershane bulunmaktadır. Bunlar Final, Ahi, Merzifon, Uğur, Bil (Eski Altıgen), Özel Anadolu Bil, Merzifon İlköğretim ve Sistem Dershaneleridir. Bu dershaneler tarafından kurulmuş bir dernek bulunmamaktadır. Ortak sınav yapan dershaneler ise Final, Ahi, Merzifon (ÖSS ve ilköğretim) ve Anadolu Bil

Dershaneleridir. Ortak sınav yapmamızın amacı maliyetleri azaltmaktır. Ortak sınav sayesinde öğrenci de çok sayıda deneme sınavına girmek durumunda kalmamaktadır. Ortak sınav yapmamıza rağmen dershaneler arasında bir fiyat birlikteliği söz konusu değildir. Her dershane fiyatını ve kaç kişiye ne kadar indirim yapacağını kendisi belirlemektedir. Öğrenciler de sınav sonucunda istedikleri dershaneye kayıt yaptırmakta serbesttir.”

- (12) Uğur Dershanesi Kurucu ortağı ile yapılan görüşmede şu hususlar belirtilmiştir:

“2011 yılında Merzifon Dershaneler Birliği Ana Sözleşmesidir başlıklı bir metine imza attım. Metinde indirimler her dershane için geçerli olacak ifadesi yer alsa da dershaneler kendi inisiyatifleri ile öğrencilere ilave indirim yapabilmektedir. Ayrıca ders saat ücreti ve ders saati sayısı da farklılık gösterebildiği için temel ücret diyebileceğimiz indirimsiz fiyatlar da dershaneler arasında değişiklik gösterebilmektedir.

Esasen zincir dershane olduğumuz için fiyatlarımız bölgesel olarak merkezden bildirilmektedir. Daha sonra tanınan marja göre fiyatlarımızı biz tekrar belirlemekteyiz.

Diğer dershaneler ile birlikte ortak sınav uygulamasına gitmemizin nedeni maliyetlerimizi azaltmaktır. Geçen sene ortak sınav uygulamasına katıldık fakat bu sene sınavımızı kendimiz yaptık ve bu seneki ortak sınav uygulamasına katılmıyoruz.”

- (13) Merzifon Dershanesi Müdürü ile yapılan görüşmede aşağıdaki hususlar ifade edilmiştir:

“25 yıllık yerel bir dershaneyiz. Sadece üniversite hazırlık kursu işletiyoruz. Fiyatlarımızı “Ücret İlan Bildirim Formu” ile İl Milli Eğitim Müdürlüğü’ne bildirdiğimiz saat başı ders ücreti ve yıl boyunca vereceğimiz toplam ders saati doğrultusunda belirlemekteyiz. Dershanelerin ücret ilanı bildirim formunda belirttiği saat başı ücretler ve yıl boyunca verdikleri toplam ders saati doğrultusunda kayıt ücretleri değişebilmektedir. Dolayısıyla gerek saat başı ücretlerinin gerekse yıl boyunca verdikleri ders saatlerinin farklılık göstermesi nedeniyle, dershanelerin fiyat birlikteliğini uygulamaları mümkün değildir. Sınav maliyetlerini azaltmak için diğer dershaneler ile ortak sınav uygulamasına gidiyoruz. Amacımız fiyat birlikteliği değildir.

- (14) Merzifon Dershanesi ortağı tarafından ise aşağıdaki hususlar ifade edilmiştir:

“Raportörlerce alınan Merzifon Dershaneler Birliği Ana Sözleşmesidir başlıklı metin ilgililerce imzalanmasına rağmen böyle bir birlik kurulmamış ve söz konusu metinde yer alan hususlar hayata geçirilmemiştir. Söz konusu metnin kabul edilmemesinin nedeni zincir dershanelerin genel merkezlerinin ve Özel Merzifon Dershanesi Müdürü’nün söz konusu birliğin kurulmasını onaylamamasıdır. Metinde yer alan 25.000 TL’lik senet de herhangi bir dershane üzerinden alınmamıştır.”

- (15) Ahi Fen Dershanesi çalışanı ile yapılan görüşmede şu hususlar ifade edilmiştir:

“Merzifon Ahi dershanesinde aralıklarla toplamda 5 yıldır matematik öğretmeni olarak çalışmaktayım. Bunun yanı sıra öğrenci kayıt ve velilerle görüşme işleriyle de ilgileniyorum.

Ortalama bir sınavın maliyeti yaklaşık 5000 TL’dir. Bu maliyeti azaltmak için diğer dershaneler ile birlikte ortak sınav yapıyoruz. Öğrencilere uygulanacak indirim oranlarını biz Ahi Dershanesi olarak önceden açıklamıyoruz; öğrencilerin aldıkları puanlara göre bu oranları belirliyoruz. Her dershane bu indirimleri kendisi belirliyor. Dershane ücretlerini diğer dershanelerle birlikte belirlemek gibi bir uygulamamız bulunmamaktadır.”

- (16) Bizim Anadolu Bil İlköğretim Dershanesi ortağı ile yapılan görüşmede şu hususlar belirtilmiştir:

“Sadece ilköğretime yönelik faaliyet gösteriyoruz. Geçen seneki ortak sınav uygulamasına ilişkin toplantıya Bil ve Sistem dışında altı dershane katıldı. Sınav öncesinde yapılan toplantıda sınav sonuçlarına göre ortak indirim ve fiyat belirleme konusu da konuşuldu. Ben Çorum’daki bir dershaneci arkadaşı (Mustafa Şimşek – İlk Bil Dershanesi) aradım. Bu şahıs bu tür bir indirim ve fiyat belirlemenin yasak olduğunu ve Rekabet Kurulu’nun Çorum ilindeki bu tür bir girişime müdahale ettiğini söyledi. Bunun üzerine ortak indirim ve fiyat belirleme girişiminden dersaneler olarak vazgeçildi.”

- (17) Sistem Dershanesi Kurucu ortağı ile yapılan görüşmede şu hususlar ifade edilmiştir:

“Dershanemiz daha önce Özel Ayan (Ar) Dershanesi’nin Merzifon Şubesi idi. Daha sonra 2011 yılında Tanyeri Dershanesi’ne devrettik, ancak bir ay içinde satış işleminden vazgeçildi ve dershaneyi biz tekrar devraldık. Bu arada da Ar Dershanesi’ni kapattığımız için şu anki İlgi Sistem Dershanesini kurduk.

Seviye belirleme sınavlarını birlikte yapmak üzere 2011 yılında Merzifon ilçesindeki dersanelerin katıldığı bir toplantıya ben de katıldım, fakat ortak sınav uygulamasına katılmamaya karar verdik. Daha sonraki toplantıya işletmemizi devrettiğimiz dershane olan Tanyeri Dershanesi’nin ortağı Aydın ERCAN katılmış olabilir. Biz dershane olarak geçen sene yapılan ve bu sene yapılacak olan ortak sınav uygulamasına da katılmadık.”

- (18) Merzifon İlköğretim Dershanesi ortağı ile yapılan görüşmede aşağıdaki hususlar ifade edilmiştir:

“Sadece ilköğretime yönelik dershane işletiyoruz. 2011 yılının Haziran ayında Merzifon ilçesinde bazı dersaneler olarak ortak sınav uygulama konusuna yönelik toplantı yaptık; bu toplantıda Ahi Dershanesi Müdürü bulunmamaktaydı. Ortak sınav uygulamamızdaki amacımız, ayrı yapılan sınavların öğrencilere olan olumsuz etkilerini en aza indirmek ve sınav maliyetlerini düşürmektir. Toplantıda ortak sınav sonrasındaki sıralamaya göre dersanelerin aynı indirimi uygulama konusu da tartışıldı, ancak bu kabul görmedi ve itirazlar geldi. Sonuç olarak sınav ortak yapıldı, ancak herkes dilediği fiyatı ve indirim oranını uyguladı. Ayrıca her dershanenin liste fiyatı birbirinden farklı olduğu için aynı oranda indirimler uygulansa bile öğrenciler için farklı fiyatlar ortaya çıkmaktadır. Biz de sınavdan sonra kayıt yaparken kendi belirlediğimiz ücretler ve indirim oranlarını uyguladık. Ayrıca zaten yerel bir dershane olarak bizim zincir dersanelerle rekabet edebilmemiz için temel fiyatlarımızın düşük, indirimlerimizin de yüksek olması gerekmektedir.”

1.4. Değerlendirme

- (19) Başvurunun konusunu, Merzifon’da bulunan tüm dersanelerin aralarında anlaşarak ortak bir sınav uygulaması ile alınan puan neticesinde belirlenen indirimde göre tek fiyat üzerinden kayıt yaptığı iddiası oluşturmaktadır. Başvuru sahibi ile yapılan görüşmelerde, söz konusu uygulamanın üniversite ve ortaöğretim sınavlarına hazırlık kurslarının son sınıflarında yoğunlaştığı ifade edildiğinden ve ayrıca talep bu sınıflarda yoğunlaştığından söz konusu sınıflar değerlendirmeye alınmıştır.
- (20) Öncelikle Raportörlerce, ortak sınav uygulamasının Merzifon’da 2012 yılında ilk defa uygulandığı ve 2013 yılına yönelik olarak da tekrarlandığı, bununla birlikte geçen sene söz konusu uygulamaya başvuruda belirtilenin aksine tüm dersanelerin katılmadığı, Sistem Dershanesi’nin ve bu sene kapanma sürecinde bulunan Özel Bil Dersaneleri Merzifon Şubesi’nin geçen sene uygulamanın dışında

kaldığı, bu sene de yine Sistem Dershanesi'nin ve ayrıca Uğur Dershanesi'nin anılan uygulamaya katılmadığı öğrenilmiştir.

- (21) Öncaraştırma safhasında ayrıca incelenen yedi dershaneden Bizim Anadolu Bil İlköğretim Dershanesi'nin ve Merzifon İlköğretim Dershanesi'nin sadece ilköğretim sınıflarına yönelik faaliyet gösterdiği, Merzifon Dershanesi'nin ise sadece üniversite hazırlık kurslarına yönelik hizmet verdiği tespit edilmiştir.
- (22) Merzifon'da yer alan incelemeye konu dershanelerin tek fiyat tespiti konusunda birlikte hareket edip etmediğine yönelik olarak anılan dershanelerden yerinde inceleme sırasında, ücret ilan bildirim formu ile Milli Eğitim Bakanlığı'na bildirilen 2012-2013 öğretim yılına ilişkin birim ders saati ücretleri, yıllık fiyat listesi ve 8.sınıf ile 12.sınıf öğrencilerinin kayıt ücretlerinin bulunduğu liste alınmıştır. Dosya mevcudunda yer alan tablolardan, incelemeye konu teşebbüslerin 8. sınıf ve 12. sınıf bazında birim ders saati ücretlerinde ve liste fiyatlarında yeknesaklığın bulunmadığı anlaşılmıştır.
- (23) Öncaraştırmaya konu teşebbüslerden elde edilen 8. sınıf ve 12. sınıf öğrencilerinin kayıt ücretlerinin bulundukları listeler minimum, maksimum ve ortalama fiyatlar bakımından da incelenmiştir. Dosya mevcudu bilgilerden; dershanelerin 8. sınıf ve 12. sınıflar için uyguladıkları maksimum fiyatların birbirinden farklı olduğu, maksimum fiyatların genelde liste fiyatların altında kaldığı, ayrıca dershanelerin ortalama fiyatlarının da birbirinden ayrıştığı görülmüştür. İncelemeye konu dershanelerin öğrenci kayıt ücreti listelerinin incelenmesinden çıkan bir diğer sonuç ise, her dershanede öğrencilere yönelik uygulanan fiyatların kendi içinde de tek bir fiyattan ziyade çeşitlilik gösterdiği'dir.
- (24) Yapılan inceleme ve sayısal değerlendirmeler neticesinde, 2012-2013 dönemi için tarafların aralarında anlaşarak tek fiyat uyguladığı veya aynı oranda indirimler belirlediğine ilişkin herhangi bir bulguya ulaşılammıştır. Ancak, Merzifon Dershanesi'ndeki inceleme sırasında elde edilen 14.06.2011 tarihli "Merzifon Dershaneler Birliği Ana Sözleşmesidir" başlıklı belgede geçen bazı ifadelerin değerlendirilmesi gerekmektedir. Söz konusu belgedeki ifadeler aşağıdaki gibidir: "...

1. *Seviye belirleme sınavı tek sınav halinde birlikte yapılacak (Derece ve indirimler her dersane için geçerli olacak).*
2. *Derslere her dersane aynı tarihte başlayacak, dersleri aynı tarihte bitirecek (YGS-SBS haziranın sonuna kadar başlatılmayacak, temmuzda kesinlikle ders yapılmayacak).*
3. *Her iki grup öğrenciye (lise-ilköğretim) birebir ders çalıştırılmayacak (sadece sınıf etütleri yapılacak).*
4. *Kitaplar ve tüm kaynak, 1 Hazirandan sonra öğrencilere dağıtılacak (Erkenden kaynak verilmeyecek).*
5. *Dershanesini seçmiş kaydını yaptırmış öğrenci rahatsız edilmeyecek (Bir dershaneden öğrencinin kaydı silinmeden diğer dershaneye kayıt yapılmayacak).*
6. *31 Ocaktan itibaren hiçbir öğrencinin geçerli bir mazereti olmadan kaydı silinmeyecek ve öğrenci dershaneye devam etmese bile vaat edilen ücretin tamamı veliden tahsil edilecek.*
7. *Etik değerlere saygı duyulacak (dışarıdan öğrenci isimleri bulunarak dershanelerde eğitim görmeyen öğrencilerin reklamı yapılmayacak).*
8. *Dershane reklamları sadece el broşürü ve herkesin kendi binasına asılarak yapılacak (Ayrıca farklı bir binaya daha reklam asılabilecek).*

9. Okullarda hiçbir dershane hiçbir surette deneme sınavı yapmayacak (dershanelerin kendi yayınlarının adı kullanılarak hülle sınavı da dahil sınav yapılmayacak).
 10. Okullara yapılan (köşe, tadilat, çiçek, promosyon, kermes, geceler, vb) yardımlar en fazla 50 TL'yi geçmeyecek (Ayrıca iki davetiye alınabilecek).
 11. Ödeme yapmayan veliler tespit edilerek karşılıklı bildirilecek.
 12. Alınan kararların uygulanabilmesi için her dershane 25.000 TL'lik senet imzalayarak denetleme yapacak yetkiliye verecek.
 13. Alınan kararların denetlenmesi profesyonelce yapılacak (Dershaneler Birliği Yönetimine denetleme yetkisi verilecek)
 14. Yukarıdaki kararlara uymak her şeyden önce vicdani bir sorumluluk olmalıdır (Kimse hileye tevessül etmemelidir, gerçek kayıt başka yönetime gösterilecek kayıt başka olmamalıdır).
 15. Bir sonraki yıl için kaydı yapılmış öğrencileri sınıflarda yer olsa bile bir önceki yılın sınıflarına alınmayacak.
 16. Yukarıdaki kurallara aşağıdaki dershane müdürleri uyacaklarını taahhüt ederler.”
- (25) Yukarıda yer verilen belgenin altında Merzifon Dershanesi, Tanyeri Dershanesi, Uğur Dershanesi, Bizim Anadolu Bil İlköğretim Dershanesi, Merzifon İlköğretim Dershanesi ve Final Dershanesi müdürlerinin imzası bulunmaktadır. Ahi Dershanesi müdürü için de bir imza yeri açılmış olmakla birlikte, kendisinin bu toplantıya katılmadığı öğrenilmiştir. Ayrıca Tanyeri Dershanesi'nin de bu toplantının yapıldığı sırada o zamanki Ar Dershanesi'nden (şimdiki Sistem Dershanesi) devralınarak kurulan bir derslane olduğu, fakat devralma işleminden vazgeçildiği, belgede imzası bulunan Aydın ERCAN'ın da Tanyeri Dershanesi'nin müdürü olduğu, şu anda Sistem Dershanesi ile bir bağlantısının bulunmadığı, ayrıca Sistem Dershanesi'nin belgede sözü geçen ortak sınav uygulamasına geçen sene ve bu sene de katılmadığı öğrenilmiştir. Özetle anılan belgede, incelemeye konu dershanelerden beşinin şu anki müdürünün imzası bulunmaktadır. Dikkat çeken diğer bir husus, adı geçen belgenin, başvuruda hariç tutulan Uğur Dershanesi müdürü tarafından da imzalanmış olmasıdır.
- (26) Raportörlerce yapılan görüşmelerde; söz konusu belgenin ortak sınav uygulamasının hayata geçirilmesine yönelik yapılan toplantıda konuşulanlara ilişkin olduğu, belgede yer alan kararların çoğunun hayata geçirilmediği, toplantının asıl amacının ortak sınav uygulamasına gidilerek sınav maliyetlerinin düşürülmesi ve ayrı ayrı yapılan derslane sınavlarının öğrencilere olan olumsuz etkilerini en aza indirmek olduğu ifade edilmiştir. Yapılan görüşmelerde ayrıca, Sistem Dershanesi'nin ortak sınav uygulamasına hiç katılmadığı, Uğur Dershanesi'nin ise bu seneki sınava katılmadığı öğrenilmiştir.
- (27) Bununla birlikte, anılan belgenin ilk maddesinde yer alan “Derece ve indirimler her derslane için geçerli olacak” ifadesi ortak sınav uygulamasının yanı sıra, indirimlerin de ortak bir kararla belirlendiği yönünde şüphe oluşturmuş, ayrıca indirimlerin önceden kararlaştırılmış bir fiyat üzerinden belirlenmiş olabileceği ihtimalini ortaya çıkarmıştır. Bilindiği üzere, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinde rekabeti sınırlayıcı anlaşma, uyumlu eylem ve kararlar altında yer alan haller arasında sayılan “mal veya hizmetlerin alım ya da satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kâr gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tespit edilmesi” ifadesi, salt fiyata yönelik eylemlerin değil, fiyatı oluşturan unsurlar veya her türlü alım/satım koşulunun tespitinin de 4054

sayılı Kanun kapsamında değerlendirileceğine işaret etmektedir. Bu bağlamda indirimlerin ortak bir fiyat üzerinden olmasa bile birlikte belirlenmesi de bu kapsamda değerlendirilebilecektir. Nitekim Rekabet Kurulu'nun 17.05.2011 tarih ve 11-31/616-190 sayılı, Aydın Dershaneler Birliği Derneği tarafından yapılan seviye belirleme sınavı sonuçlarına göre öğrencilere tüm dershanelerde geçerli olan indirim çekleri dağıtıldığı iddiasına ilişkin kararında, dershanelerin maliyetlerini azaltmak amacıyla ortak sınav uygulamasına gitmesinin 4054 sayılı Kanun kapsamında değerlendirilemeyeceği, bununla birlikte indirim çeki uygulamasının indirim verilecek öğrenci sayısını ve teşebbüsler arasındaki fiyat rekabetini kısıtlaması nedeniyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal niteliğinde olabileceğine işaret edilmiştir. Dershanecilik hizmetleri pazarında fiyat tespiti ilişkin bir ihlal; anlaşma, uyumlu eylem veya teşebbüs birliği kararları yoluyla ilan edilecek ücretlerin ve/veya öğrencilere uygulanacak minimum ücretlerin belirlenmesi şeklinde olabileceği gibi; verilecek indirimlerin miktarının veya alt-üst limitlerinin belirlenmesi şeklinde de ortaya çıkabilecektir. Bu uygulamalardan ilkinde, doğrudan bir fiyat tespiti yapılmak suretiyle rakipler arasındaki fiyat rekabeti ortadan kaldırılırken, ikincisinde rakipler arasındaki fiyat rekabeti bütünüyle ortadan kaldırılmamakla birlikte, dolaylı bir fiyat tespiti ile fiyatlar kontrol altında tutulmakta ve son tahlilde rekabet kısıtlanmaktadır.

- (28) Bununla birlikte, yapılan görüşmelerde yukarıdaki belgede yer alan ifadelerin toplantıda konuşulanların bir kaydından ibaret kaldığı, uygulanma olanağı bulunmadığı, her dershanelerin sınav sonunda indirimlerini kendisinin belirlemeye devam ettiği, ayrıca Merzifon Dershaneler Birliği adında herhangi bir resmi oluşumun da bulunmadığı ifade edilmiştir. Ayrıca ortak sınav-indirim uygulamasına ilişkin belirtilmesi gereken diğer bir konu, yukarıda adı geçen belgenin altında imzası bulunan dershanelerin hepsinin aynı alana yönelik hizmet vermediği; örneğin Bizim Anadolu Bil İlköğretim Dershanesi ile Merzifon İlköğretim Dershanesi'nin sadece ilköğretim sınıflarına yönelik, Merzifon Dershanesi'nin sadece ortaöğretim sınıflarına yönelik hizmet verdiği hususudur. Yerel ya da zincir dershane oluşlarına göre dershanelerin büyüklüklerinin, karar mercilerinin ve maddi olanaklarının farklılaşması da indirimlere yönelik ortak bir kararın uygulanmasını zorlaştırmaktadır. Ayrıca yerinde inceleme sırasında hangi indirim oranının hangi dilime uygulanacağına ilişkin herhangi bir belgeye de ulaşılamamıştır.
- (29) Son olarak, anılan belgede yer alan ortak sınav ve indirim dışındaki maddeler de rekabet ve tüketici faydası bakımından değerlendirilmiş ve belgede yer alan 7. ve 11. madde haricinde kalan diğer maddelerde de dolaylı olarak rekabeti kısıtlayabilecek ve tüketicilerin (veliler, öğrenciler, okullar) faydasını azaltabilecek ifadelerin olduğu görülmüştür. Örneğin, anılan belgenin üçüncü maddesinde yer alan *"Her iki grup öğrenciye (lise-ilköğretim) birebir ders çalıştırılmayacak (sadece sınıf etütleri yapılacaktır)"* ifadesinin dershanelerin bu konuda birbirleriyle olan rekabetini sınırlandırarak tüketicinin birebir ders alma konusundaki olanaklarını sınırlandırabileceği, dokuzuncu maddede yer alan *"Okullarda hiçbir dershane hiçbir surette deneme sınavı yapmayacak"* ifadesinin dershanelerin bu alandaki rekabetini kısıtlayarak öğrencilerin deneme sınavlarının faydalarından mahrum kalmasına yol açabileceği ve 15. maddesinde yer alan *"Bir sonraki yıl için kaydı yapılmış öğrencileri sınıflarda yer olsa bile bir önceki yılın sınıflarına alınmayacak"* ifadesinin de daha önce birbirleriyle bu alanda rekabet halinde olduğu anlaşılan dershanelerin bir sonraki yıl için erken kayıt yaptıran öğrencilerin devam etmekte olan derslere girmesinin önüne geçerek yine tüketici faydasını azaltabileceği kanaatine varılmıştır.
- (30) Yapılan inceleme sonucunda, Mezifon'daki dershanelerin 8. sınıf ve 12. sınıflara yönelik tek bir fiyat üzerinden kayıt yaptığını ilişkin herhangi bir bulguya

ulaşılamamıştır. Ortak sınav uygulaması sonucu ortak indirim üzerinden kayıt yapılması hususuyla ilgili ise alınan kararın dersaneler tarafından uygulanmadığı kanaatine ulaşılmıştır. Ancak indirimlerin ortak belirlenmesi yönünde bir girişime teşebbüs edilmesi ve ayrıca “*Merzifon Dersaneler Birliği Ana Sözleşmesidir*” başlıklı belgede yer alan fiyat dışındaki diğer hususların da doğrudan ya da dolaylı olarak rekabeti ve tüketici faydasını azaltabilecek nitelikte olması nedeniyle anılan teşebbüslere görüş yazısı gönderilmesinin uygun olacağı kanaatine varılmıştır.

J. SONUÇ

(31) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre,

1-Amasya ilinin Merzifon ilçesinde faaliyet göstermekte olan İsmail Hami Danişmend Eğitim Turizm Gıda Tarım ve Nakliye San. Tic. Ltd. Şti., Aydınca Eğitim Öğretim Turizm Gıda İnşaat Hayvancılık San. ve Tic. Ltd. Şti., Uğurlu Özel Eğitim Gıda Turizm Ticaret Sanayi Ltd. Şti., Özel Özbilge Eğitim Öğretim ve Tic. Ltd. Şti., Özel Ahi Eğitim Öğretim Basın Yayın Pazarlama Danışmanlık Gıda İnşaat Turizm Tic. ve San. A.Ş., Çorum Final Eğitim Hizmetleri ve Tic. A.Ş. ve Özel Bilgi Eğt. Öğrt. İnş. Oto-Kırt. Tic. San. A.Ş. unvanlı teşebbüslerin aralarında anlaşarak tek fiyat üzerinden kayıt yaptığına ilişkin iddialar bakımından şikayetin reddi ile soruşturma açılmamasına,

2-Diğer iddialar bakımından ise, 4054 sayılı Kanun’un 41. maddesi uyarınca bu aşamada soruşturma açılmamasına; bununla birlikte, elde edilen bulgu ve emareler dikkate alınarak; söz konusu karar, eylem ve işlemlerden kaçınılması ve rekabet kurallarına uygun davranılması gerektiğinin, 4054 sayılı Kanun’un 9. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca ilgili teşebbüslere bildirilmesi için Başkanlığın görevlendirilmesine

OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.